

**15 Temmuz 2016 Tarihinde Gerçekleşen
Milli İradeye Hain Darbe Girişimi Sonrası**

EKONOMİ YOL HARİTASI

ve

EYLEM PLANI

ÖNERİSİ

15 Temmuz 2016 günü kendi silah arkadaşlarına, kendi vatandaşlarına, milli iradenin tecelligâhı TBMM'ye bombalar atan ve silah doğrultan hain çetenin tarifi mümkünsüz alçak eylemlerini **Ekonomik ve Sosyal Düşünce Araştırma Geliştirme Vakfı (ESAGEV)** olarak bir daha lânetle kınıyoruz.

Bu süreçte Cenab-ı Hak'tan devletimize ve milletimize yardımcı olmasını; birlik ve dirliğimizi artırmasını, karar alıcılarımızın dirayet ve basiretlerini artırmasını niyaz ederiz.

Yaşanan elim hadisenin ülkemiz ekonomisine etkileri, zamanında, yerinde ve doğru alınan tedbirlerle, su ana kadar sınırlı olmuştur. Ancak, ülkemizin karşı karşıya olduğu bu kritik süreç, şüphesiz, hem ülkemiz ekonomisi hem de ekonomi kurumları açısından bir hayli önemli sınamaları beraberinde getirebilecektir.

Bu süreçte, gerçekleştirilen hain girişimin etkilerinin özellikle kısa vadede azaltılması, iktisadi ve finansal istikrarın sürdürülmesi, istihdam ve üretim tabanının kaybedilmemesi; ülkemiz ekonomisine, gerek vatandaşlarımızın gerekse uluslararası yatırımcıların güveninin sürdürülmesi amacıyla atılmasında fayda mülâhaza ettiğimiz eylemleri politika yapıcılarımızın ve uygulayıcıların takdirlerine saygılarımızla sunarız:

Ulusal ve küresel ölçekte güven ortamı ve yatırım ikliminin geliştirilmesine yönelik tedbirler:

- Türkiye'nin mevcut ekonomi politikalarında herhangi bir değişikliğe gidilmeyeceği ve yerleşik bazlı idari önlemlerin, sermaye kontrollerinin mevcut konjonktürde kullanılmasının hedeflenmediğine dair yatırımcılara sistematik bir iletişim stratejisi dâhilinde en üst düzeyde güvence sunulmalıdır.
- (Ekonomi koordinasyon kuruluna ek olarak) TCMB, Maliye Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığı gibi kurumların katılımıyla teknik mahiyetli bir "İletişim Kurulu" oluşturularak; özellikle yurt dışına aynı dil kullanılarak etkin bir bilgi ve veri akışı temin edilmelidir.
- Ekonomi ve finansal sisteme ilişkin uluslararası toplantılara üst düzeyde katılım sağlanmalı, muhataplara içinde bulunulan durumun mahiyeti aktarılmalı, atılan adımlarla alınan önlemler paylaşılmalı, düzenlenecek basın toplantıları ile uluslararası kamuoyu bilgilendirilmelidir.
- Yatırım yapılabilir seviyedeki ülke kredi notumuzun korunması önem arz etmektedir. Bu kapsamda, Moody's ve Fitch adlı kredi derecelendirme kuruluşlarının ilerleyen süreçte ülkemize yapacağı değerlendirme ziyaretlerinde, politik risk belirsizliğinin azalacağı belirtilmeli, ekonominin güçlü yönleri ve gerekli adımların atılacağı taahhüdü sunulmalıdır. Başta gelecek Eylül ayında gerçekleşmesi beklenen IMF Madde IV Görüşmeleri süreci olmak üzere uluslararası kuruluşların ülkemiz ekonomisine yönelik değerlendirmelerinde de bu husus dile getirilmelidir. Bunlara destek sağlamak üzere veriye dayalı bir etki analizi çalışması kısa zamanda yapılmalı ve ilgili taraflarla paylaşılmalıdır.
- Gerçekleştirilen görevden almaların ardından ekonomi kurumlarına olan güvenin sürdürülmesi ve kurumsal kapasitenin geliştirilmesi amacıyla hızlı adımlar atılmalı; yaşanan görevden almaların, darbeye yardım ve yataklık eden çete mensupları ve uzantılarına yönelik olduğu vurgulanmalıdır. Boşluklar, hızlı bir şekilde doldurulmalı; atamalar yapılırken, kamu dışı kaynaklar da liyakat esaslı bir şekilde kullanılabilir.
- Başbakan Sn. Binali Yıldırım tarafından açıklanan 'Ekonomik Müjdelere Paketi'ne ilişkin düzenlemeler ivedilikle hayata geçirilmelidir.

- Birçok noktada hayata geçirilmeye çalışılan yapısal reformlar, başta tasarrufları artırmaya yönelik olanlar olmak üzere, fasılasız sürdürülmelidir.
- Yeni teşvik paketleri ile katma değeri yüksek ürünlerin ve sektörlerin desteklenmesi için gerekli yeni adımlar atılmalıdır.
- Yabancı yatırımı teşvik düzenlemeleri gözden geçirilmeli; küresel finans sisteminden kaynaklı bir takım nedenlerle, ülke olarak döviz bulmanın gittikçe zorlaştığı bir konjoktüre girdiğimiz de dikkate alınarak doğrudan yabancı sermaye yatırımları için dünyadaki en iyi uygulama örnekleri ülkemizde uygulanmaya çalışılmalıdır. Bu teşvik ve avantajların tanıtımı için Başbakanlık Tanıtım ve Destek Ajansı faaliyetlerinin yanında, sermaye girişi olması muhtemel ülke ve bölgelerde faaliyet gösteren profesyonel şirket ve kuruluşlar ile işbirliğine gidilmelidir.
- Mali disiplinin temel öncelik olduğu; ancak, ekonomik büyümenin ve istihdamın desteklenmesi için genişleyici adımları atmak üzere gerekli mali alanın bulunduğu mesajı da verilmelidir. Büyüme performansının arzu edildiği şekilde gerçekleşmemesi durumunda bu mali alan gerekli görülmesi halinde üretim ve istihdam kapasitesini artıracak yatırımlar aracılığıyla kullanılacağı açıkça ifade edilmelidir.
- Önümüzdeki 20 yılda küresel marka oluşturma iddia ve amacının yerine getirilebilmesi için katma değer, vergi geliri, istihdam ve ihracat yaratma etkileri olan bilişim, elektronik, ilaç, otomotiv ve tespit edilecek diğer yüksek teknoloji ağırlıklı sektörlerde Samsung-Güney Kore; Huawei-Çin ilişkisinde olduğu gibi kamu tarafından stratejik olarak desteklenen/ milli sermayeli teşebbüsler üzerinden bir Kamu Özel İşbirliği modeli oluşturulmalı ve hayata geçirilmelidir.
- İstanbul Finans Merkezi (İFM) projesinin, hukuk sistemi, vergi ve düzenleme açısından Türkiye'ye entegre yapıda olması yerine daha bağımsız kurallar ile işleyen özerk ve küresel nitelikli bir yapıya büründürülmesi gerekmektedir. Bu kapsamda İFM projesinin temel felsefesi gözden geçirilmeli ve bu hususla ilgili radikal ve kökten düzenlemeler gerçekleştirilmelidir. Yerel özellikler gösteren bir finansal kümelenmenin küresel cazibe oluşturma oldukça zayıf olduğu değerlendirilmelidir.

Ekonomiyi canlandırıcı kısa vadeli tedbirler:

- Ödenmemiş vergi ve prim borçlarına yeniden yapılandırma getirilmelidir.
- Reel sektöre döviz kazandırıcı, önem arz eden yatırımlar için yıl sonuna değin faizsiz kredi, hibe ve/veya SSK prim desteği gibi ek teşvikler sunulmalıdır.
- Kamu bankaları aracılığıyla hane-halkına ve reel sektöre yönelik sıfır ya da düşük reel faizli “Milli Dayanışma Kredisi” sunulmalıdır.
- Tasarrufların artırılması ve döviz rezervlerinin desteklenmesi amacıyla döviz cinsi sabit kuponlu “Milli Dayanışma” adlı devlet tahvili ya da kira sertifikası halka arz yöntemiyle ihraç edilmelidir.
- Dünyada önemli bir hacme ulaşan ancak ülkemizde henüz aktif olmayan kitlesel fonlama (crowdfunding) modeline yönelik mevzuat kısa sürede çıkarılmalı ve kamu-özel işbirliği modeli gibi büyük altyapı yatırımları başta olmak üzere kamu yatırımlarına kaynak sağlamak üzere kullanılmalıdır. Bu fonlama modeli ile ilave kaynak sağlamanın yanı sıra vatandaşların yapılan işleri benimsemesi ve aidiyetinin artırmasında önemli faydalar elde edilebilecektir.
- Konvansiyonel iç borçlanma araçları ile SUKUK gibi İslâmi finans enstrümanlarının büyük projelerin finansmanında kullanımı teşvik edilmeli ve bu ürünlerin halk nezdinde örnek uygulamalara dayalı tanıtımı yapılmalıdır.
- Hisse senedi piyasasındaki uzun süreli ve kalıcı düşüşler sermaye piyasaları için genellikle önemli olumsuzluklar teşkil edebilmektedir. Bu durumun ayrıca genel ekonomik durumun kötüye gittiğini gösteren bir gösterge olarak algılanmaması amacıyla kamunun önemli gördüğü stratejik sektörlerde seçtiği şirketlerin hisselerini satın alması gerekmektedir. Bu çerçevede bir fon oluşturularak hisse alım programının başlatılması ve hisse fiyatları desteklenmelidir.
- Kötü bir sezon geçiren turizm sektörünü desteklemek için kapsamlı bir paket açıklanmalı; OHAL’in sona ermesi beklenen 20 Ekim 2016 tarihinden itibaren başta kamu görevlileri olmak üzere toplumun tüm kesimlerini kış turizmine ve iç turizme teşvik edecek promosyon kampanyaları desteklenmelidir. Kış turizmi için son yıllarda geliştirilen kapasite daha etkin kullanılmalıdır.
- Artan dış borçlanma maliyetleri, faiz marjları, kredi temerrüt primleri gibi veriler ışığında TCMB faiz indirim politikasına OHAL süresince ara verilmelidir. Bunun yerine piyasadaki likiditeyi ve bankaların kredi verme kapasitesini

artırmak üzere zorunlu karşılık oranlarının düşürülmesinde fayda görülmektedir.

- TCMB kısa vadeli likidite sıkıntısı yaşanmaması için (limitsiz likidite sağlanması, işlem maliyetlerinin azaltılması gibi) ek destekleyici adımlarına devam etmelidir.
- Kredi temininde menkul değerlerin de teminat olarak gösterilebilmesine imkân tanıyacak düzenleme ivedilikle çıkarılmalı, OHAL süresince kredi teminat açısından mustarip olan işletmeler için Kredi Garanti Fonu ilave destek sunmalıdır.
- El konulmuş olan şirketler, Özelleştirme İdaresine devredilmeli; Özelleştirme İdaresi, bu şirketlerin piyasa değerinde ciddi kayıp yaşamaması için, ivedilikle ve şeffaf bir şekilde açık ihale yöntemleri ile bir takvim dâhilinde mevcut işletmeleri yerli ve yabancı yatırımcıların istifadesine sunmalıdır.
- 2016-2017 Eğitim-Öğretim yılı faaliyetlerinin aksamaması için; belirlenen çalışma takviminden sapılmamalı, kapatılan okullara el konularak; fiziki altyapı ve imkânları yerinde, eğitim alanında faaliyet gösteren, bu okullara ilişkin üç yıllık performans programı hazırlayan, yerli ve milli özel sektör veya sivil toplum kuruluşlarına tahsis edilmelidir.
- Savunma Sanayiindeki yerlilik oranımızı daha da artırmak için, el konulan eğitim sektörü dışındaki vakıf ve derneklerin malvarlıkları milli savunma sanayii şirketlerinin Ar-Ge harcamaları için devredilmelidir.
- İş dünyasının üzerinde kambur oluşturabilen bürokrasiyi azaltmak amacıyla; tüm bu tur kararlı adımları atmak üzere bir Başbakan Yardımcısı koordinasyonla görevlendirilmeli, bu hususta bir komite ya da görev gücü oluşturulmalıdır.
- 2015 Kasım seçimleri akabinde yapılan asgari ücret artışının işverene maliyetini azaltmak üzere yapılan 100 TL'lik asgari ücret teşvik ödemesi 3 ay daha uzatılmalıdır.
- İşsizlik Fonu imkânları ile finanse edilmek üzere, mesleki eğitim staj programı oluşturulmalı; üniversite öğrencilerine yönelik kısmi/esnek çalışma

programları tesis edilmeli, çıraklık sisteminin altyapısı güçlendirilmeli ya da 6 aylık ilave “Toplum Yararına Çalışma”¹ istihdam paketi açıklanmalıdır.

- Varlık barışı düzenlemesi² kabul edilmelidir. Önümüzdeki günlerde uygulamaya geçirilmesi öngörülen varlık barışı düzenlemesinin yurtdışından daha fazla döviz kaynağının kalıcı bir şekilde gelmesini temin etmek için kapsamı genişletilmeli ve yürürlük süresi uzatılmalıdır.
- Toplam değerinin % 70’inden fazlası Türkiye’de üretilen ürünlere yönelik OHAL süresi boyunca KDV indirimi sunulmalıdır.

¹ TYP’den programa başlandığı tarihten itibaren bir sene içinde en fazla 9 ay süreyle yararlanma imkânı bulunmaktadır. Ancak, 9 ay bittikten sonra 3 ay bekleyerek yeni bir programdan faydalanılabilmektedir. 3 aylık bekleme süresi azaltılabilir.

²Gerçek ve tüzel kişilerce yurt dışında bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının, 31 Aralık 2016 tarihine kadar Türkiye’deki banka veya aracı kurumlara bildirilmesini, bu kıymete vergi incelemesi ve soruşturması yapılmaması